

TALOUSARVIOALOITE 323/2012 vp

Määrärahan osoittaminen saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen

Eduskunnalle

Valtion talousarviossa on vuodesta 2002 lähtien myönnetty erillinen avustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi saamelaiden kotiseutualueella. Avustus on vuodesta 2004 lähtien ollut 600 000 euroa, joka on kattanut 40 % saamelaisten kotiseutualueen kuntien saamelaiskäräjille esittämistä tarpeista.

Varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirretään sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 alussa. Tämän hallinnonsiirron yhteydessä siirtyy saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi tarkoitettua momentilta (33.60.36) 120 000 euroa momentille 29.10.30 saamenkielisen päivähoiton kustannuksiin. Saamenkielisen päivähoiton hallinnonalan siirto ei saa vähentää STM:n hallinnonalalle varattua erillismäärärahaa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi.

Saamenkielisten ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitustarve on kasvussa. Tällä hetkellä inarinsaamenkielisten ikääntyneiden tilanne on hälyttävän. He jäävät ilman omakielistä hoivaa tehostetun palveluasumisen yksiköissä. Lisäksi saamelaisten ikääntyneiden toimintakyvyn ja kotona asumisen tukemisella kotihoitoon ja tukipalvelujen avulla on erittäin suuri merkitys saamen kielten ja kulttuurin säilymisen näkökulmasta.

Lisäresursseja tarvittaisiin niin ikään saamen kielillä mielenterveys- ja päihdepalvelujen, terveysneuvonnan, sosiaalityön palvelujen ja vammaispalvelujen järjestämiseksi.

Hallinnollisissa uudistuksissa on saamelaiden osalta otettava huomioon saamelaisten kieliset oikeudet ja saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa Suomen hallitus on sitoutunut turvaamaan palvelujen saatavuutta saamen kielellä. Terveystieteiden tutkimuskeskus velvoittaa viranomaisia järjestämään terveydenhuollon palveluja inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kielillä. Suomea sitovat saamelaisten oikeuksien toteuttamisessa mm. Euroopan neuvoston alueellisia ja vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja sekä Euroopan neuvoston kansallisten vähemmistöjen suojelua koskeva puiteyleissopimus.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2013 talousarvioon momentille 33.60.36 lisäyksenä 120 000 euroa saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseen saamelaisten kotiseutualueella.

TAA 323/2012 vp — Johanna Ojala-Niemelä /sd ym.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Johanna Ojala-Niemelä /sd
Heikki Autto /kok